

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ**ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ****ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ****ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 16/2012****ΑΠΟΦΑΣΗ 107/2012**

Στην Καλαμάτα σήμερα, **την 12^η Δεκεμβρίου 2012, ημέρα Τετάρτη και ώρα 13:00** στο Δημαρχιακό Κατάστημα της οδού Αριστομένους 28, συνέρχεται στην 16η/2012 συνεδρίαση η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής του Δήμου Καλαμάτας, μετά την υπ' αριθμ. πρωτ. 72982/7-12-2012 πρόσκληση του κ. Προέδρου, που επιδόθηκε σύμφωνα με το νόμο.

Παραβρίσκονται στη συνεδρίαση αυτή ο κ. Χρίστος Ριζάς, Αντιδήμαρχος Καλαμάτας, Πρόεδρος της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και από τα τακτικά μέλη οι κ.κ. 1) Αθανασόπουλος Κων/νος, 2) Δικαιουλάκος Βασίλειος, 3) Καραγιάννης Ανδρέας, 4) Μανδηλάρης Ιωάννης και 5) Νιάρχος Αναστάσιος.

Δεν παραβρίσκονται αν και κλήθηκαν νόμιμα τα τακτικά μέλη κ.κ. 1) Αδαμόπουλος Ιωάννης, 2) Δημόπουλος Δημήτριος και 3) Μωρακέας Σπυρίδων.

Στη συνεδρίαση παραβρίσκεται ο κ. Αναζίκος Ιωάννης, αναπληρωματικό μέλος της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, ο οποίος αναπληρώνει ένα από τα παραπάνω απουσιάζοντα τακτικά μέλη της πλειοψηφίας.

Αφού επιτυγχάνεται έτσι νόμιμη απαρτία, ο Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης.

.....
Στη συνέχεια εισάγεται από τον κ. Πρόεδρο για συζήτηση το 2ο θέμα της ημερήσιας διάταξης με τίτλο :

Έγκριση μελέτης του έργου «Ανάπλαση μονοπατιού Πηδήματος – Φυτοτεχνικές εργασίες στο πάρκο Πηδήματος» και υποβολή πρότασης χρηματοδότησής του στο πρόγραμμα Leader

Εισηγούμενος το θέμα ο κ. Πρόεδρος αναφέρεται στην υπ' αριθμ. πρωτ. 73530/11-12-2012 σχετική εισήγηση του Τμήματος Μελετών της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, η οποία αναλυτικά έχει ως εξής:

ΘΕΜΑ: Έγκριση μελέτης του έργου με τίτλο: «Ανάπλαση μονοπατιού Πηδήματος-Φυτοτεχνικές Εργασίες στο Πάρκο Πηδήματος».

Εισηγούμεστε την έγκριση της υπ. αρ. **119/ 2012** μελέτη με τίτλο «Ανάπλαση μονοπατιού Πηδήματος-Φυτοτεχνικές Εργασίες στο Πάρκο Πηδήματος», προϋπολογισμού **86.000,00€** με ΦΠΑ και παρακαλούμε για την έγκριση της.

Επίσης παρακαλούμε για την έγκριση υποβολής αίτησης χρηματοδότησης του ως άνω έργου στο χρηματοδοτικό Τοπικού Προγράμματος Προσέγγισης Leader του Άξονα 4 του Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013»

Συνημμένα :

η υπ. αρ. **119/2012** μελέτη

**Η προϊσταμένη του Τμήματος
Μελετών**

**Χριστίνα Λυκουργιά
Τοπογράφος Μηχανικός**

**Ο Δ/ντης Τ.Υ
11/12/2012**

**Βασίλης Τζαμουράνης
Πολιτικός Μηχανικός**

Η συνημμένη στην παραπάνω εισήγηση τεχνική έκθεση έχει αναλυτικά ως εξής:

“Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1.ΓΕΝΙΚΑ

Η παρούσα μελέτη αφορά την διαμόρφωση και ανάδειξη υφιστάμενου μονοπατιού που βρίσκεται στην Τοπική Κοινότητα Πηδήματος του Δήμου Καλαμάτας.

1.1.Περιγραφή θέσης μονοπατιού

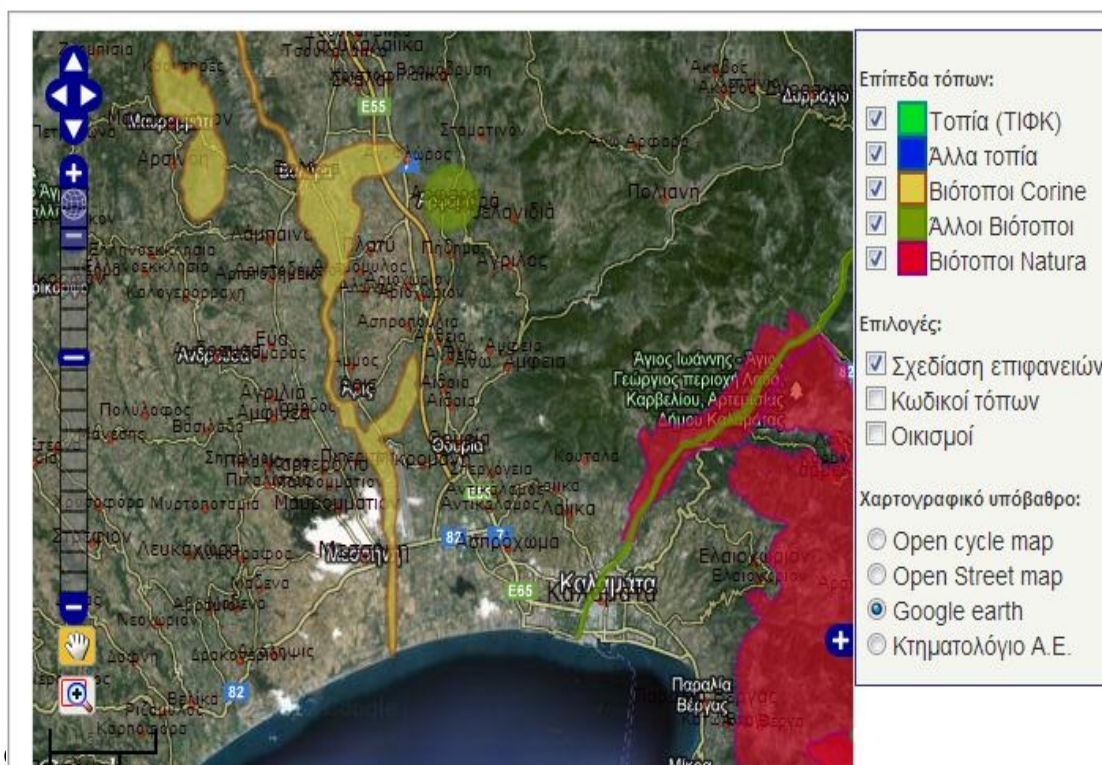
Η θέση του μονοπατιού είναι ανατολικά του αντλιοστασίου Πηδήματος και των Πηγών Πηδήματος απ' όπου υδρεύονται τα περισσότερα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Καλαμάτας μεταξύ των οποίων και η πρωτεύουσα του Δήμου Καλαμάτα.

Η περιοχή του μονοπατιού συναντάται νότια του Βιότοπου Αρφαρών τα στοιχεία του οποίου αναγράφονται πιο κάτω.

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΤΟΜΕΑΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΦΙΛΟΤΗΣ
ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΗ

Τόποι Είδη Περιγραφή Οδηγίες χρήσης

Γενικά Στοιχεία τόπου¹

Όνομα	Περιοχή Αρφαρά Μεσσηνίας
Κατηγορία Τόπου	Άλλος Βιότοπος
Κωδικός Τόπου	AB1080127
Κύριος Χαρακτήρας	
Διοικητική Υποδιαίρεση	Νομός Μεσσηνίας
Δήμος-Κοινότητα	
Συνολική Έκταση (ha)	343.91
Χερσαία Έκταση (ha)	
Συνολική Περίμετρος (km)	6.6
Μέγιστο Υψόμετρο (m)	138.0
Ελάχιστο Υψόμετρο (m)	80.0
Ένταξη στο Υπάρχον Θεσμικό Πλαίσιο	

Χαρακτηριστικά

Τύπος Τοπίου	Χωριό/Οικισμός
Κλίμα	

¹ Στοιχεία από Ιστότοπο ΦΙΛΟΤΗΣ

Γεωλογία	
Περιγραφή Τόπου	
Κατάσταση Τόπου	<u>Υποβαθμισμένη</u>
Εγκατάλειψη οικισμών	
Τάση Κατάστασης Τόπου	<u>Σταθερότητα/Συντήρηση</u>
Ιστορία και εξέλιξη του τόπου	
Σημεία με καλή Θέα	
Μονοπάτια Περίπατοι	

Αξίες

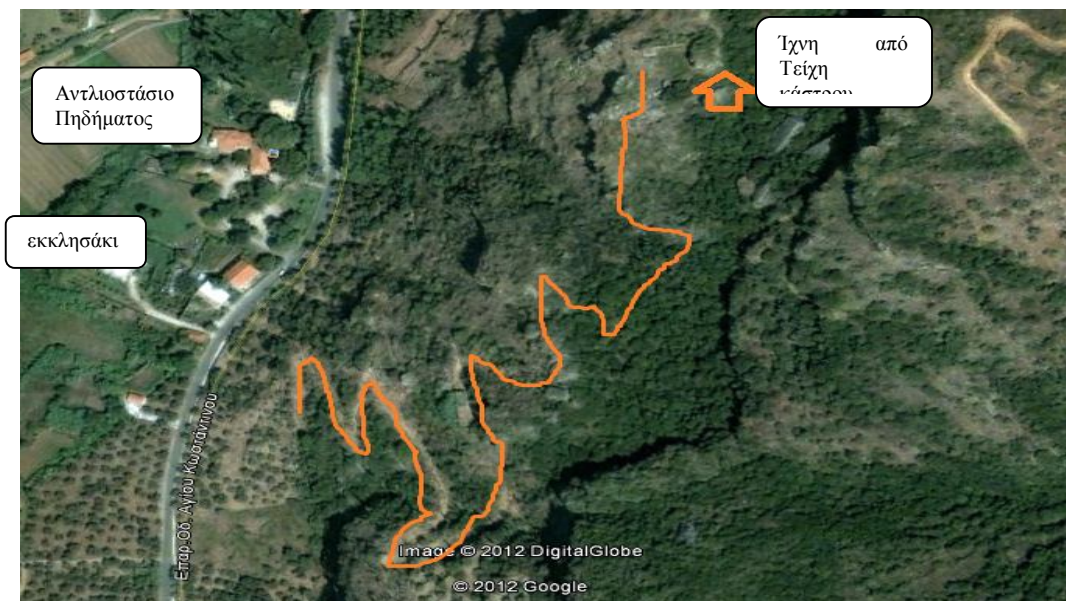
Οικολογική Αξία	<u>Τρωτά Είδη Χλωρίδας</u>
Κοινωνικοοικονομική/πολιτιστική Αξία	
Αισθητική Αξία	
Σχόλιο για τις αξίες	

Κίνδυνοι

Απειλές/διαταραχές	
Σχόλιο για τις απειλές-διαταραχές	
Τρωτότητα	
Προτεραιότητα προστασίας	<u>Χωρίς Προτεραιότητα</u>

Πανίδα και Χλωρίδα

Χαρακτηριστικά Ενδιαιτήματα	
Αξιόλογα Φυτά	<u>Lupinus luteus</u>
Αξιόλογα Θηλαστικά	
Αξιόλογα Πτηνά	
Αξιόλογα Αμφίβια / Ερπετά	
Αξιόλογα Ψάρια	
Αξιόλογα Ασπόνδυλα	
Σχόλια για τα είδη	

Σκαρίφημα Πορείας μονοπατιού

1.2.Χαρακτηρισμός –Στοιχεία μονοπατιών

Στην εποχή μας τα μονοπάτια έχουν εξελιχθεί σε ένα σημαντικό στοιχείο υπαίθριας αναψυχής, προσφέροντας στο σύγχρονο άνθρωπο μοναδικές ευκαιρίες επαφής με τη φύση και την ύπαιθρο, καθώς και για σωματική άσκηση και πνευματική ανάταση.

Ταυτόχρονα, αποτελούν εργαλεία περιβαλλοντικής ενημέρωσης και εκπαίδευσης.

Παλιότερα, μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα και λίγο αργότερα, τα μονοπάτια στον τόπο μας εξυπηρετούσαν αποκλειστικά τη διακίνηση των ανθρώπων και ζώων, ιδιαίτερα στην ύπαιθρο όπου και σήμερα διατηρούνται ακόμα αρκετά τέτοια μονοπάτια. Λόγω της σημασίας τους, πολλά από τα παλιά δημόσια μονοπάτια είναι καταχωρημένα σε κτηματολογικούς χάρτες και αποτελούν επίσημα κτηματολογικά στοιχεία. Σήμερα αρκετά έχουν αναβαθμιστεί ή έχουν κατασκευαστεί εξ αρχής, εξυπηρετώντας αποκλειστικά σκοπούς υπαίθριας αναψυχής.

Η τήρηση στοιχειωδών αρχών και κανόνων στο σχεδιασμό και την κατασκευή των μονοπατιών είναι βασική προϋπόθεση για επίτευξη των στόχων της δημιουργίας ενός μονοπατιού και για εξοικονόμηση πόρων, ενώ ταυτόχρονα βοηθά στη μείωση των προβλημάτων συντήρησης και διαχείρισης. Επιπλέον, η σωστή σήμανση προσφέρει καλύτερη ποιότητα ενημέρωσης του επισκέπτη, αίσθημα ασφάλειας και μεγαλύτερη άνεση.

Τέλος, η σωστή συντήρηση είναι απαραίτητη για τη διατήρηση ικανοποιητικού επιπέδου υπηρεσιών.

Τα μονοπάτια υπαίθριας αναψυχής ορίζονται ως οργανωμένες υπαίθριες περιπατητικές διαδρομές, με συγκεκριμένο σκοπό και καθορισμένη αφετηρία και τέρμα, οι οποίες είναι ανοιχτές για ελεύθερη χρήση από το κοινό, φέρουν κατάλληλη σήμανση και βρίσκονται υπό συστηματική διαχείριση. Παρόλο που πρώτιστα προορίζονται για παροχή υπαίθριας αναψυχής, προσφέρουν ταυτόχρονα ευκαιρίες για φυσική άσκηση καθώς και για ενημέρωση και εκπαίδευση πάνω σε επιλεγμένα στοιχεία της φύσης αλλά και της τοπικής κουλτούρας, παράδοσης και ιστορίας.

Τα μονοπάτια μπορούν να διακριθούν σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με το σκοπό τους, το μήκος, το σχεδιασμό τους και άλλα χαρακτηριστικά. Ανάλογα με το σκοπό που εξυπηρετούν διακρίνονται ανάμεσα σε άλλα, σε Μονοπάτια Μελέτης της Φύσης (Nature Trails) στα οποία δίνονται διάφορες πληροφορίες για σημαντικά φυσικά στοιχεία της διαδρομής, Μονοπάτια Περιπάτου-αναψυχής, Αθλητικά Μονοπάτια, Γεωλογικά Μονοπάτια, Βοτανικά Μονοπάτια και Αγροτικά Μονοπάτια.

Επίσης, τα μονοπάτια διακρίνονται σε κυκλικά αν καταλήγουν στην αφετηρία τους και σε γραμμικά αν η αρχή και το τέρμα τους δεν συμπίπτουν. Τέλος διακρίνονται μεταξύ άλλων, σε μονοπάτια μακράς διαδρομής (Long - Distance Trails) και μονοπάτια βραχείας διαδρομής

1.3.Στοιχεία μονοπατιού Πηδήματος

Το μονοπάτι Πηδήματος είναι ένα υφιστάμενο γραμμικό μονοπάτι βραχείας διαδρομής μήκους 0,9 Km ,που μπορεί κατά κύριο λόγο να χαρακτηριστεί ως μονοπάτι αναψυχής και κατά δεύτερο ως μονοπάτι φύσης.

Ως υφιστάμενο προσφέρει τα εξής **πλεονεκτήματα**:

- Μειωμένη δαπάνη κατασκευής
- Μειωμένη επιπρόσθετη επέμβαση στο φυσικό περιβάλλον
- Δοκιμασμένη διαδρομή που εγγυάται ότι δεν θα παρουσιαστούν απρόβλεπτα προβλήματα

Επίσης προσφέρει :

- Ανάδειξη του αξιόλογου αρχαιολογικού χώρου με τμήματα τοίχων Ενετικού κάστρου με εποπτεύουσα Εφορεία αρχαιοτήτων την 26^η ΕΒΑ Μεσσηνίας. Ένα κάστρο που διασώζει σημαντικές βυζαντινές αρχαιότητες και γι' αυτό δεν αποκλείεται να ήταν κτίσμα των Βυζαντινών και όχι των Φράγκων. Το 1463 πέφτει στα χέρια των Βενετών και το 1467 στα χέρια Τούρκων. Σύμφωνα με το Γάλλο ερευνητή Antoine Bon το κάστρο του Πηδήματος κτίσθηκε από Βυζαντινούς γύρω στο 1300.

Μετά την πύλη του κάστρου υπάρχουν τα χαμηλά ερείπια ενός μικρού ναΐσκου, που ήταν αφιερωμένος στον **Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο**. Ο ναΐσκος, διαστάσεων 2,90 x 3,50 μέτρων, ήταν νεκροταφικός των κατοίκων και υπερασπιστών του κάστρου.

Από το βυζαντινό κάστρο Πηδήματος σώζονται μέρη των τειχών του, η πύλη του, και τα χαμηλά ερείπια του ναΐσκου. Το κάστρο αυτό υπήρξε στερνό καταφύγιο της συνείδησης και της ανδρείας των υπερασπιστών του αλλά δεν άντεξε και κυριεύτηκε απ' τα στρατεύματα των Οθωμανών το 1460.

Τείχη του ενετικού κάστρου

- Δυνατότητα ξενάγησης στις πηγές Πηδήματος και σε χώρους παραδοσιακών δραστηριοτήτων(νεροτριβή Πηδήματος) της υπαίθρου.

Νεροτριβή Πηδήματος

- Ποιότητα και ποικιλότητα τοπικής βλάστησης και τοπίων
- Ήπιες κλίσεις και έδαφος χωρίς βράχους – ευκολία κατασκευής.

Διακρίνονται οι σχετικά ήπιες κλίσεις του μονοπατιού

- Προσβασιμότητα της αφετηρίας του μονοπατιού από οχήματα
- Παρουσία υγρού στοιχείου σε κοντινή από αυτό απόσταση, πηγές, βρύσες, υδρομάστευση κ.ά.

Πηγές Πηδήματος

- Προσφορά πανοραμικής θέας ή άλλων αξιόλογων αισθητικών στοιχείων

Το μονοπάτι στο άνω τμήμα προσφέρει πανοραμική θέα

- Γειτονία με χώρο συγκέντρωσης επισκεπτών π.χ. χώρος εστίασης με τεχνητή λίμνη νερού , πάρκο Πηδήματος, πλατεία χωριού, κτλ

Πάρκο Πηδήματος

Η λίμνη νερού στον χώρο εστίασης

Στο Παράρτημα Ι που συνοδεύει την Τεχνική Έκθεση περιλαμβάνεται το Φύλλο Πληροφόρησης του μονοπατιού από το οποίο θα αντληθούν πληροφορίες για την ξύλινη Ενημερωτική Πινακίδα που θα τοποθετηθεί στην αφετηρία του μονοπατιού.

2.ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

Δεδομένου ότι το μονοπάτι διασχίζει ενδιαφέρουσα περιοχή τόσο από άποψη οικολογική, όσο και από ιστορική – πολιτιστική, προτείνεται η εκτέλεση κάποιων έργων που θα τονώσουν τη διάθεση των περιπατητών που διασχίζουν τα μονοπάτια και θα ενισχύσουν το ενδιαφέρον τους, παρέχοντας ψυχολογικά κίνητρα για την ολοκλήρωση της διαδρομής.

Τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να προέρχονται από την περιοχή και οι κατασκευές να δένουν αρμονικά με το τοπίο και να εναρμονίζονται με την τοπική αρχιτεκτονική. Το πρόβλημα της ποιότητας και της αισθητικής των κατασκευών στην Ελλάδα είναι έντονο. Στις περισσότερες περιοχές παρατηρείται μια τυποποίηση στις κατασκευές με αποτέλεσμα να συναντώνται οι ίδιες αρχιτεκτονικές φόρμες σε διαφορετικού τύπου οικοσυστήματα και περιοχές. Αν και η αισθητική υποβάθμιση δεν επηρεάζει την προστασία, ακυρώνει ωστόσο την έννοια του οικοτουριστικού προορισμού.

Τα έργα που προτείνονται να γίνουν στην περιοχή, είναι σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και τροφίμων με τα αρ. 95436/3857/5-7-2006 & 95441/3896/10-7-2006 εγγραφέα του, ενώ τα έργα σήμανσης, συντήρησης και επισκευής των μονοπατιών κ.λπ. είναι δασοτεχνικά έργα και γίνονται μετά από σύνταξη σχετικής μελέτης σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές και κάτω από τον έλεγχο και την επίβλεψη των κατά τόπους Δασαρχείων.

Οι προτεινόμενες εργασίες αφορούν μικρές επεμβάσεις πλήρως προσαρμοσμένες στο περιβάλλον (πέτρινα & ξύλινα καθιστικά, ανάδειξη – διάνοιξη (υπαρχόντων) μονοπατιών, πινακίδες πληροφόρησης κ.λπ.) με σκοπό την προστασία του οικοσυστήματος, την ανάδειξη – διάνοιξη του υπάρχοντος περιπατητικού μονοπατιού, την αξιοποίηση και ανάδειξη του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη του οικοτουρισμού, την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα περιβαλλοντικής συνείδησης και την ανάδειξη – χρησιμοποίηση του χώρου για περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Το έργο με τις προβλεπόμενες επεμβάσεις δεν υποβαθμίζει το περιβάλλον ούτε δημιουργεί αρνητικές επιπτώσεις σε αυτό. Όλα τα έργα θα γίνουν πάνω σε προϋπάρχον μονοπάτι κάτω από τον έλεγχο και την εποπτεία των Εφορειών Αρχαιοτήτων και της Δασικής Υπηρεσίας.

Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι οι εκτάσεις της χώρας μας προσφέρονται για υπαίθριες δραστηριότητες καθ'όλη τη διάρκεια του χρόνου, λόγω της ποικιλίας της χλωρίδας, της πανίδας, της γεωμορφολογίας, του κλίματος και των υδατικών συνθηκών, σε συνδυασμό με την προσπελασιμότητα, την μικρή απόσταση από τα αστικά κέντρα και τα παράλια, όπως επίσης και την ύπαρξη ιστορικών, αρχαιολογικών κλπ. ενδιαφερόντων.

Οι δραστηριότητες που μπορεί να αναπτυχθούν στην περιοχή Πηδήματος είναι πεζοπορία, απομόνωση, απόλαυση της φύσης, ξεκούραση, φωτογράφιση, υπαίθριο γεύμα, περιβαλλοντική εκπαίδευση, παρατήρηση φυτών κλπ.

Επίσημα στοιχεία και έρευνα για τη ζήτηση δεν υπάρχουν. Ωστόσο αν λάβουμε υπόψη την όλο και αυξημένη ζήτηση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, σε συνδυασμό με την τάση φυγής των κατοίκων των μεγαλουπόλεων προς την ύπαιθρο, συμπεραίνουμε ότι μετά την αξιοποίηση και ανάδειξη της περιοχής θα υπάρξει αυξημένη ζήτηση.

Η φιλοσοφία του έργου είναι να δοθούν απλές διευκολύνσεις στον αστικό πληθυσμό, για να ανακτήσει την επαφή του με τη φύση, από την οποία έχει αποκοπεί, χωρίς όμως να μεταφέρεται ο τρόπος ζωής της πόλης σε ορεινές και δασικές περιοχές, να γνωρίσει και να αγαπήσει το περιβάλλον, ώστε να είναι ευκολότερη η προστασία του. Γι' αυτό θα προταθούν έργα μικρής κλίμακας, που εντάσσονται διακριτικά στο χώρο και δεν μεταβάλλουν τη φυσιογνωμία του τοπίου και του οικοσυστήματος.

3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Τα έργα που προτείνονται μέσα από την παρούσα μελέτη έχουν σαν σκοπό να προσφέρουν στους επισκέπτες - περιπατητές της περιοχής τις στοιχειώδεις πεζοπορικές διευκολύνσεις ώστε να μπορέσουν να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις αισθητικές εντυπώσεις που είναι δυνατόν να αποκομίσουν από το τοπικό φυσικό περιβάλλον. Η αξιοποίηση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής έχει σαν κύριο σκοπό, παράλληλα, να αυξήσει τις δυνατότητες προστασίας της περιοχής από διάφορους κινδύνους υποβάθμισης της (πυρκαγιές, παράνομες εκχερσώσεις κλπ.). Τα έργα είναι ήπιας μορφής απόλυτα προσαρμοσμένα στο περιβάλλον του τοπίου και ο κύριος στόχος είναι να μην δημιουργηθούν αρνητικές επιδράσεις από τις όποιες επεμβάσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω προτείνονται οι κάτωθι επεμβάσεις:

- Καθαρισμός μονοπατιού
- Διάνοιξη μονοπατιού
- Κατασκευή πέτρινων & ξύλινων καθιστικών
- Κατασκευή πέτρινων & ξύλινων τραπεζιών
- Καθαρισμός καταστρώματος μονοπατιού και διάνοιξη κλεισμένου μονοπατιού
- Κατασκευή ξύλινης περίφραξης
- Κατασκευή και τοποθέτηση διαφόρων τύπων ενημερωτικών πινακίδων: - πιν. ενημέρωσης, - πιν. κατεύθυνσης, - πιν. ανάδειξης - προβολής – πιν. απαγόρευσης κ.λπ.).

Αναλυτικότερη περιγραφή των έργων περιλαμβάνεται στην Τεχνική Περιγραφή, την Αναλυτική Προμέτρηση και στα Τεχνικά σχέδια

Η θέση των έργων παρουσιάζεται στο Παράρτημα Ι που συνοδεύει την Τεχνική Έκθεση.

4. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΟΥ

Ο Φάκελος της μελέτης του έργου θα υποβληθεί για χρηματοδότηση του έργου στο Πρόγραμμα LEADER στην ακόλουθη δράση: «ΔΡΑΣΗ L323-1 ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΟΠΩΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ – ΣΗΜΑΝΣΗ ΜΟΝΟΠΑΤΙΩΝ, ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΘΕΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ.»

Σημειώνουμε επίσης ότι κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών του έργου θα πρέπει να τηρηθούν ορισμένες αρχές, που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και συγκεκριμένα τα εξής:

- Όλες οι εργασίες θα γίνουν σύμφωνα με τη μελέτη , τις εντολές της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας ,τις υποδείξεις των Εφορειών Αρχαιοτήτων & της Δασικής Υπηρεσίας
- Απαγορεύεται η επιχωμάτωση - μπάζωμα χειμάρρου ή ρέματος
- Θα γίνει η κατάλληλη επιλογή του χώρου εγκατάστασης του εργοταξίου και των χώρων απόθεσης των υλικών και θα αποφευχθεί κάθε μορφή ρύπανσης όπως απορρίμματα, άχρηστα υλικά κ.α.
- Θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα πυροπροστασίας.
- Δεν θα γίνει χρήση εκρηκτικών υλών .
- Θα εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη ροή των επιφανειακών υδάτων.
- Τα προϊόντα εκσκαφών θα απομακρύνονται από το χώρο σύμφωνα με τα ισχύοντα.
- Θα απομακρυνθεί κάθε εργοστασιακή εγκατάσταση μετά το πέρας του έργου.
- Με ευθύνη της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας θα πιστοποιηθεί μετά το πέρας του έργου και την παραλαβή του η πλήρης αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

5. ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΧΑΡΤΩΝ

Το ανωτέρω μονοπάτι αποτυπώθηκαν σε χάρτες προσανατολισμού 1:50000, σε ορθοφωτοχάρτες της περιοχής κλίμακας 1:5000 και σε τοπογραφικά διαγράμματα 1:5000.

Για την αποτύπωσή τους χρησιμοποιήθηκαν τοπογραφικά στοιχεία αποτύπωσης στο έδαφος ,τα Γεωγραφικά συστήματα Πληροφοριών (GIS), η χρήση δορυφορικών εικόνων, ορθοφωτοχαρτών και τοπογραφικών υποβάθρων της Γ.Υ.Σ .κλίμακας 1:5000 καθώς και η χρήση G.P.S.

Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης δημιουργήθηκαν οι εξής χάρτες (βλέπε «Παράρτημα Χαρτών και Διαγραμμάτων») :

1. ΑΡ. ΣΧΕΔ Μ1 . ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:1000)
 - ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΟΡΘΟΦΩΤΟΧΑΡΤΗ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ(ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:5000)
 - ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ &ΑΝΑΓΛΥΦΟΥ (ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:50000)
 - ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ (ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:100000)
2. ΑΡ. ΣΧΕΔ Μ1 . ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΧΑΡΤΗ ΓΥΣ (πιν.7238_5) (ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:5000) με τη θέση του μονοπατιού
3. ΑΡΙΘΜ. ΣΧΕΔ. Μ2 Μηκοτομή ((ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:1000)
4. Πίνακας ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΛΕΥΡΩΝ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ

5. Πίνακας ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΨΟΜΕΤΡΩΝ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ

Β' ΜΕΡΟΣ: ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Η παρούσα μελέτη αφορά την ανάπτυξη του Πάρκου του Πηδήματος και τη διαμόρφωση και ανάδειξη υφιστάμενου μονοπατιού που βρίσκεται βόρεια του Κάστρου στην Τοπική Κοινότητα Πηδήματος του Δήμου Καλαμάτας.

1.1. Περιγραφή θέσης έργου

Η θέση του Πάρκου είναι βόρεια της παραδοσιακής νεροτριβής και Δυτικά του Ενετικού Κάστρου του Πηδήματος. Ανατολικά του Πάρκου ξεκινάει χωμάτινος δρόμος ο οποίος στη συνέχεια συναντάει μονοπάτι το οποίο προσεγγίζει το Ενετικό Κάστρο από τη βορινή πλευρά του.

Η ευρύτερη περιοχή των Αρφαρών χαρακτηρίζεται ως Βιότοπος με κωδικό AB1080127, με μέγιστο υψόμετρο 138μ και ελάχιστο 80μ.

1.2. Στοιχεία Πάρκου Πηδήματος και βόρειου μονοπατιού

Το Πάρκο Πηδήματος είναι μία έκταση 14.362 τ.μ. μεταξύ του αντλιοστασίου το οποίο χρησιμοποιείται για την άντληση νερού, με σκοπό την υδροδότηση κοντινών οικισμών και της πόλεως της Καλαμάτας μέχρι την κεντρική πλατεία του οικισμού του Πηδήματος.

Η περιοχή του προτεινόμενου έργου έχει πλούσια βλάστηση αποτελούμενη από αγροστώδη και από υψηλό πράσινο (δένδρα) στο οποίο κυριαρχούν οι λεύκες. Επίσης υπάρχουν ευκάλυπτοι, πλατάνια και μουριές. Στις συνορεύουσες ιδιοκτησίες κυριαρχούν τα ελαιόδενδρα.

Στην ορνιθοπαγίδα της περιοχής έχουν καταγραφεί τα εξής είδη: αγριοπερίστερο, κούκος, γκιώνης, σπουργίτι, μελισσοφάγος, νανοτσικλιτάρα και άλλα κοινά είδη Μεσογειακής ορνιθοπανίδας. Δεν έχουν καταγραφεί σπάνια είδη ή ήδη προς εξαφάνιση.

Απέναντι από Πάρκο βρίσκεται χωμάτινος δρόμος ο οποίος μετά από μία διαδρομή ανάμεσα σε ελαιοπερίβολα, συναντάει το βόρειο τμήμα του μονοπατιού το οποίο προσεγγίζει το Ενετικό Κάστρο του Πηδήματος από την βορινή πλευρά του. Ένα τμήμα του μονοπατιού που συνδέεται με τον χωμάτινο δρόμο διέρχεται μέσα από ελαιοπερίβολα, ενώ το υπόλοιπο τμήμα του είναι ένα υφιστάμενο γραμμικό μονοπάτι βραχείας διαδρομής μήκους 0,5 Km, το οποίο είναι κατάφυτο και διασχίζει Δασική έκταση. Οι εργασίες που πρόκειται να γίνουν αφορούν το τμήμα του μονοπατιού μήκους 0,5 Km το οποίο διασχίζει Δασική έκταση.

Το πάρκο Πηδήματος προσφέρει :

- Δυνατότητα ξενάγησης στις πηγές Πηδήματος και σε χώρους παραδοσιακών δραστηριοτήτων (νεροτριβή Πηδήματος) της υπαίθρου.
- Ποιότητα και ποικιλότητα τοπικής βλάστησης και τοπίων
- Προσβασιμότητα του Πάρκου από οχήματα
- Παρουσία υγρού στοιχείου.

- Γειτονία με χώρο συγκέντρωσης επισκεπτών π.χ. χώρος εστίασης με τεχνητή λίμνη νερού, πλατεία χωριού, κτλ.
- Δυνατότητα εκπαιδευτικών εκδρομών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων από σχολεία και άλλους φορείς.
- Δυνατότητα διοργάνωσης εκδηλώσεων τοπικού ή και γενικότερου ενδιαφέροντος.

Πάρκο Πηδήματος

Το βόρειο τμήμα του μονοπατιού προσφέρει:

- Ό,τι ακριβώς περιγράφεται και στο Α' μέρος της Τεχνικής Έκθεσης το οποίο περιγράφει το μονοπάτι το οποίο προσεγγίζει το Κάστρο από το νότιο τμήμα του και επιπλέον
- Ηπιότερες κλίσεις από το νότιο μονοπάτι,
- Ευκολία πρόσβασης, έως ένα σημείο, (έως εκεί που σταματάει ο χωματόδρομος) με αυτοκίνητο.
- Δυνατότητα εναλλακτικής διαδρομής. Δηλαδή ο περιπατητής μπορεί να ανέβει στο Κάστρο ακολουθώντας το ένα μονοπάτι και κατεβαίνοντας από το άλλο.
- Συνδέει το Πάρκο Πηδήματος με το Κάστρο.

2.ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ

Δεδομένου ότι το Πάρκο αποτελεί πόλο έλξης λόγω των πολλών δραστηριοτήτων που μπορεί κανείς να πραγματοποιήσει, το ότι βρίσκεται σε μια ενδιαφέρουσα περιοχή τόσο από άποψη οικολογική, όσο και από ιστορική – πολιτιστική, προτείνεται η εκτέλεση κάποιων εργασιών που θα τονώσουν τη διάθεση των περιπατητών που διασχίζουν τα μονοπάτια, παρέχοντας ξεκούραση μετά την ολοκλήρωση της διαδρομής, αλλά και ευκαιρία σε επισκέπτες να δραστηριοποιηθούν και μόνο στο χώρο του Πάρκου.

Τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να προέρχονται από την περιοχή και οι κατασκευές να δένουν αρμονικά με το τοπίο και να εναρμονίζονται με την τοπική αρχιτεκτονική.

Τα έργα που προτείνονται να γίνουν στην περιοχή του Πάρκου είναι έργα συντήρησης οργανωμένων χώρων πρασίνου, ενώ τα έργα σήμανσης, συντήρησης και επισκευής των μονοπατιών κ.λπ. είναι δασοτεχνικά έργα και γίνονται μετά από σύνταξη σχετικής μελέτης σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές και κάτω από τον έλεγχο και την επίβλεψη των κατά τόπους Δασαρχείων.

Οι προτεινόμενες εργασίες αφορούν μικρές επεμβάσεις πλήρως προσαρμοσμένες στο περιβάλλον (ξύλινα καθιστικά, ανάδειξη – διάνοιξη (υπαρχόντων) μονοπατιών, πινακίδες πληροφόρησης, κλάδεμα μεγάλων δένδρων , καθαρισμό αυτοφυούς βλάστησης, κ.λπ.) με σκοπό την προστασία του οικοσυστήματος, την ανάδειξη – διάνοιξη του υπάρχοντος περιπατητικού μονοπατιού, την αξιοποίηση και ανάδειξη του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη του τουρισμού, την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα περιβαλλοντικής συνείδησης και την ανάδειξη – χρησιμοποίηση του χώρου για περιβαλλοντική εκπαίδευση, την άρση της επικινδυνότητας από την πτώση κλάδων, κ.λπ.

Το έργο με τις προβλεπόμενες επεμβάσεις δεν υποβαθμίζει το περιβάλλον ούτε δημιουργεί αρνητικές επιπτώσεις σε αυτό.

Οι εργασίες που αφορούν το βορινό μονοπάτι θα γίνουν πάνω σε προϋπάρχον μονοπάτι κάτω από τον έλεγχο και την εποπτεία των Εφορειών Αρχαιοτήτων και της Δασικής Υπηρεσίας.

Οι δραστηριότητες που μπορεί να αναπτυχθούν στην περιοχή Πηδήματος είναι πεζοπορία, απομόνωση, απόλαυση της φύσης, ξεκούραση, φωτογράφιση, υπαίθριο γεύμα, περιβαλλοντική εκπαίδευση, παρατήρηση φυτών, διοργάνωση πολιτιστικών και άλλων εκδηλώσεων, αναψυχή, αθλητισμό, κλπ.

3. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Τα έργα που προτείνονται μέσα από την παρούσα μελέτη έχουν σαν σκοπό να προσφέρουν στους επισκέπτες - περιπατητές της περιοχής, διευκολύνσεις ώστε να κάνουν πιο ελκυστική τη περιοχή ως προορισμό, δεδομένου ότι βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τη πόλη της Καλαμάτας, καθώς και την παραμονή τους στο χώρο του Πάρκου.

Τα έργα και οι εργασίες θα είναι απόλυτα συμβατά με το φυσικό περιβάλλον, θα αναδεικνύουν την περιοχή και θα κάνουν την παραμονή των επισκεπτών ενδιαφέρουσα και κυρίως ασφαλή.

Κατόπιν των ανωτέρω προτείνονται οι κάτωθι επεμβάσεις:

- Κατασκευή ξύλινης περίφραξης
- Κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδων ενημέρωσης.
- Κατασκευή ξύλινων τραπεζοκαθισμάτων
- Κατασκευή και τοποθέτηση στεγάστρων με σκεπή, πάτωμα και ενσωματωμένα καθιστικά
- Κατασκευή ξύλινων καθιστικών
- Καθαρισμός μονοπατιού
- Καθαρισμός αυτοφυούς βλάστησης
- Κλάδεμα μεγάλων δένδρων για άρση επικινδυνότητας
- Χωματοургικές εργασίες

Αναλυτικότερη περιγραφή των έργων περιλαμβάνεται στη Τεχνική Περιγραφή, την Αναλυτική Προμέτρηση και στα Τεχνικά σχέδια.

4. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΟΥ

Οι εργασίες θα εκτελεστούν σύμφωνα με τα στοιχεία που αναφέρονται στο Β΄ μέρος της Τεχνικής έκθεσης.

Επιπλέον, οι εργασίες του καθαρισμού της αυτοφυούς βλάστησης και του κλαδέματος των μεγάλων δένδρων πρέπει να γίνουν σύμφωνα με τους γεωτεχνικούς κανόνες και από εξειδικευμένα συνεργεία γεωτεχνικών ή να επιβλέπονται από γεωτεχνικό και ο εργολάβος να κατέχει τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό που απαιτείται, καθώς και να τηρούνται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας που αναφέρονται στην ισχύουσα νομοθεσία.

Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ.- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Ο Προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στο ποσόν των ...86.000,00.ευρώ, εκ των οποίων τα απρόβλεπτα ανέρχονται σε....8958,39.ευρώ και ο ΦΠΑ σε...16.081,30 ευρώ.

Ο Φάκελος της μελέτης του έργου θα υποβληθεί για χρηματοδότηση του έργου στο Πρόγραμμα LEADER στην ακόλουθη δράση: **«ΔΡΑΣΗ L323-1 ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΟΠΩΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ – ΣΗΜΑΝΣΗ ΜΟΝΟΠΑΤΙΩΝ, ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΘΕΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ.»**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ /12 /2012 Οι συντάξαντες 1.Χριστίνα Λυκουργιά Τοπογράφος Μηχανικός 2.Αγγελική Σταματοπούλου Δασολόγος	ΚΑΛΑΜΑΤΑ /12 /2012 Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΥΚΟΥΡΓΙΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ /12 /2012 ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ Ο Δ/ΝΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΑΜΟΥΡΑΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
---	---	---

Στη συνέχεια ακολουθεί διαλογική συζήτηση ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η μελέτη έχει δύο σκέλη. Ο κ. Καραγιάννης αν θέλει μπορεί να αναφερθεί.

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ: Αφορά μια προσέγγιση πάνω στο Κάστρο.

ΔΙΚΑΙΟΥΛΑΚΟΣ: Πλακόστρωτο θα γίνει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, καθαρισμός και διαμόρφωση.

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ: Όπως αναβαίνεις υπάρχει το μονοπάτι με αναβαθμούς, το οποίο θέλει ένα καθάρισμα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μια διαπλάτυνση και κάποια παγκάκια ξύλινα και πέτρινα που προβλέπει η μελέτη.

Αυτό είναι το πρώτο σκέλος. Το δεύτερο σκέλος αφορά την αναβάθμιση του γνωστού πάρκου, περίφραξη, κόψιμο δένδρων και κάποια φυτοτεχνικά.

Ο προϋπολογισμός είναι 86.000,00 €, με ΦΠΑ.

Εισηγούμαστε λοιπόν, την έγκριση της μελέτης και προϋπολογισμού και την υποβολή πρότασης στο Leader, στον άξονα 4.

ΜΑΝΔΗΛΑΡΗΣ: Στο Leader τι έργα μπαίνουν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το Leader είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα, συγχρηματοδοτούμενο, μερικές δράσεις είναι στο 100% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μερικές είναι 70 – 30 συνήθως.

Είναι μελέτες που στοχεύουν ουσιαστικά στην αναβάθμιση της υπαίθρου, αναπλάσεις συνήθως και πρέπει να σας πω ότι δεν είναι σε όλη τη Μεσσηνία, είναι επιλεγμένες περιοχές και για μας για να ξέρετε είναι το Πήδημα, η Σπερχογεία, όλη η Δημοτική Ενότητα Άριος

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ: Είναι το Πλατύ, από τον πρώην Δήμο Καλαμάτας η Σπερχογεία, το Ασπρόχωμα, από τον πρώην Δήμο Θουρίας όλα τα χωριά εκτός από την Πολιανή και το Γαρδίκι (άνω – κάτω Άνθεια) ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δηλαδή τα πεδινά και τα ορεινά είναι στον ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ, στα παλιά ΟΠΑΑΧ.

ΔΙΚΑΙΟΥΛΑΚΟΣ: Το Leader είναι παλιό πρόγραμμα, απλώς ανανεώθηκε.

ΝΙΑΡΧΟΣ: Συμφωνούμε με την μελέτη και αξίζει να γίνουν αυτές οι παρεμβάσεις και να μπει στο πρόγραμμα, όσον αφορά όμως στον τρόπο κατασκευής του έργου έχουμε δική μας πρόταση που λέει, *“από το Δήμο ή από δημόσιο φορέα κατασκευών”*.
Δηλώνουμε *“Παρών”*.

Η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής με την ολοκλήρωση της διαλογικής συζήτησης, αφού λαμβάνει υπόψη της τα προαναφερόμενα, μειοψηφούντος του κ. Νιάρχου ο οποίος δηλώνει ΠΑΡΩΝ, κατά πλειοψηφία,

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ε Ι

Υιοθετεί την υπ' αριθμ. πρωτ. 73530/11-12-2012 σχετική εισήγηση του Τμήματος Μελετών της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, η οποία αναλυτικά καταχωρείται στο ιστορικό της απόφασης αυτής και για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτή εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο Καλαμάτας την έγκριση της υπ' αριθμ. 119/2012 μελέτης του έργου «Ανάπλαση μονοπατιού Πηδήματος – Φυτοτεχνικές εργασίες στο πάρκο Πηδήματος», προϋπολογισμού 86.000,00 € με ΦΠΑ, και την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης του παραπάνω έργου στο χρηματοδοτικό Τοπικό Προγράμματος Προσέγγισης Leader του Άξονα 4 του Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013».

Έτσι συντάσσεται αυτό το απόσπασμα πρακτικού το οποίο υπογράφεται όπως ακολουθεί :

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Χρίστος Ριζάς

ΤΑ ΜΕΛΗ

1. Αθανασόπουλος Κων/νος
2. Αναζίκος Ιωάννης
3. Δικαιουλάκος Βασίλειος
4. Καραγιάννης Ανδρέας

5. Μανδηλάρης Ιωάννης

6. Νιάρχος Αναστάσιος

Ακριβές Απόσπασμα
Καλαμάτα 27 Δεκεμβρίου 2012
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΑΣ
(ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ)